

WILFRIED DE JONG

Kop in de wind

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

Mona Lisa

De soldaat had een karabijn in de aanslag. Hij keek over me heen, naar de bergtop. De punt van de bajonet stond schuin naar voren gericht, klaar om in de borst van een Duitser te prikken. Doorstoten tot je de ribben hoorde breken.

Mort pour la patrie.

Ik fietste in traag tempo en kon daardoor lang naar het stenen beeld kijken. Hoeveel oorlogsmonumenten waren er in Frankrijk? Overal zag je standbeelden van jongens met stoere gezichten onder hun helmen. Nooit eens een huiverige blik in de ogen of een urineplek in de vechtbroek.

Het was laat in de middag. Anderhalf uur geleden had ik mijn hete hoofd ondergedompeld in een betonnen waterbak bij een openbare kraan. Alsof je een gloeiende pan onder een koude straal houdt, zo groot was het temperatuurverschil geweest. Proestend was ik weer bovengekomen.

Van dat sprankelende gevoel was niets meer over. Het was benauwd. Mijn hoge hartslag bonkte in mijn slapen.

Pas toen ik op de pedalen ging staan, verdween de soldaat langzaam uit beeld. Ik vroeg

me af of de remblokjes van het achterwiel aanliepen. Onzin. Het was gewoon steil. Ik keek naar rechts. De weg die ik gereden had slingerde door het dal als een zwarte slang in het groen. Een slok uit mijn bidon. Het ging hard met het vocht vandaag.

In de berm schuurden krekels hun vleugels over elkaar. Het geluid dat ze maakten klonk als een noodsignaal; de berg stond op het punt oververhit te raken.

De Fransen in deze streek zochten in de zomer een paar weken verkoeling aan de Côte d'Azur, 150 kilometer verderop. Zelfs de waakhonden van de spaarzame woningen langs mijn route lagen versuft op het erf.

Ik reed over gekalkte letters die deels waren weggewassen door regenwater. Ze stonden omgekeerd op het wegdek. Ik kon er geen naam van maken. Was de Tour de France hier gepasseerd? Ik kon het me niet herinneren.

Een verkeerspaaltje gaf aan op welke hoogte ik inmiddels zat: 825 meter. Nog een flink stuk verwijderd van Col de l'Homme Mort, een berg van de eerste categorie.

Ik slurpte het bodempje water uit mijn bidon. Leeg. Stom dat ik niet een tweede houder op mijn frame had gemonteerd.

Voor me bleef het asfalt oplopen. Ik kon geen moment bijkomen. Doorfietsen. Twintig meter verder stond in de berm een houten bordje geplant. Het had de vorm van een pijl. MONA LISA 500 m, was erop geschilderd.

Mona Lisa. Gekke naam in dit Provençaalse landschap. Marie verwachtte je. Christine. Of Jeanne-Marie, als je gewichtig wilde doen met je voornaam. Mona Lisa. Zo'n bordje hoorde in Parijs in het Louvre te staan, zodat je de snelste weg kon nemen naar het schilderij van Leonardo da Vinci.

Ik reed het bordje voorbij. Waar kon ik me nu op richten?

De laatste teug uit de bidon had niet geholpen tegen de dorst. Mijn tong lag droog in mijn wijd opengesperde mond.

In de verte stond eenzelfde pijl. Ik praatte op mezelf in. Als ik de pijl haalde, zou ik zonder afstappen bovenkomen.

Net als op het vorige bord was elke letter van de naam in een andere kleur geschilderd. De a kwam als enige letter twee keer voor. Het deed me denken aan de waterverf van vroeger op de lagere school. Meer water dan verf.

MONA LISA 100 m.

Het pijltje zou me de weg wijzen naar een

kraan. Mona Lisa; het kon een garage zijn, een zaak in schilderijlijsten, een bedrijfje in truffelolie. Het maakte me niet uit, als er maar koud water uit de kraan kwam. Col de l'Homme Mort kon me gestolen worden.

Het pijltje werd een pijl. MONA LISA, stond er weer op, de letters nu twee keer zo groot als op het vorige bordje. Met als extra aanduiding: LAVANDE. De pijl wees schuin naar beneden, om duidelijk te maken dat je van de stijgende asfaltweg af moest.

Een onverhard pad leidde naar beneden. Ik stapte af. Met kleine passen en aangetrokken remmen liep ik naast mijn fiets. De blokjes onder mijn wielerschoenen maakten het naar beneden lopen verraderlijk.

Aan het einde van het pad doemde een oud stenen huisje op. De pannen op het schuine dak waren overwoekerd door klimop. De deur was half afgeschuurd en stond op een kier.

'Bonjour,' zei ik.

Het bleef stil. Alleen de krekels gingen onverstoorbaar door met hun eentonige geluid.

'Allo?' riep ik, op weifelende toon, om aan te geven dat ik niets kwaads in de zin had.

Er gebeurde niets.

Voor het huis stond een kromgetrokken hou-

ten tafel. Tussen bosjes lavendel lag een stuk karton met een handgeschreven mededeling: *Retour dans quinze minutes.*

Ik zette mijn fiets tegen een boom en trok de lege bidon uit de houder. Hoelang geleden waren die drie woorden opgeschreven? Misschien kwam de eigenaar van het huis al binnen een paar minuten aangewandeld.

Ik keek op mijn horloge. Het was zes uur. Als ik omkeerde en afdaalde naar mijn hotel, zou ik anderhalf uur later onder de douche staan en zat ik voor het diner nog met een biertje op het terras. Maar goed, ik had mezelf vandaag een doel gesteld: de top bereiken van l'Homme Mort.

Ik liep om het huis heen en zocht naar een tappunt voor water. De azuurblauwe luiken voor de ramen waren dicht. Tegen de buitenmuur stonden keurig bijgehouden bakken met bloeiende tijm en lavendel. Nergens een kraan. Ik deed mijn helm af en hing hem aan het stuur.

Voor de deur hingen plastic slierten die moesten verhinderen dat er ongedierte naar binnen vloog.

Langzaam duwde ik met mijn hoofd de slierten opzij.

'Allo... bonjour?'

Mijn ogen moesten wennen aan het donker. Het rook weëig. Naar vochtig beddengoed.

Ik deed een paar passen naar binnen. Het huis bestond uit één ruimte. In de hoek stond een eenpersoonsbed met een rommelig laken erop. In het midden van de ruimte zag ik een ronde metalen terrastafel, met twee plastic stoelen. Tegen een muur was een formica keukenblok geplaatst.

Met een kraan, gelukkig.

Ik ontwaarde steeds meer details. Aan de linkermuur hing een oude schoolkaart van Frankrijk. Met potlood waren er routes op getekend. Naast de kaart hingen eenvoudige schilderijen van bergtoppen, soms bedolven onder een laag sneeuw, soms in de zon.

De muur achter het bed was van boven tot onder gevuld met foto's van wielrenners. Terwijl mijn knieën op het matras steunden, keek ik wie het waren. De foto's waren haastig geknipt en gescheurd uit tijdschriften. Ik herkende het logo van *Paris Match*. Op de frames van de fietsen en de bezwete gezichten zag je de reflectie van de zon. Het blauw van de luchten was het blauw uit mijn jeugd: helder, stralend.

De wand was een ode aan beroemde klimmers. Ik herkende de koppen op de meeste fo-

to's: Bahamontes, Indurain, Bartali, Pingeon, Hinault, Simpson, Coppi, Zoetemelk, Pantani, Armstrong, Fuente, Herrera. Her en der waren er krantenkoppen overheen geplakt uit de Franse sportkrant *L'Équipe*.

De eigenaar van het huisje moest een volslagen wielersfanaat zijn.

Ik deed een paar passen richting de keuken. Tegen het gootsteenkastje stond een achterwiel met een lekke band. Onder het aanrecht lag een kluwen zwarte binnenbanden. Als levenloze palingen kronkelden ze om elkaar heen. Ik boog voorover om te kijken wat voor ventiel eraan zat.

'Bonjour, monsieur!'

De begroeting klonk schel. Ik draaide me om. In de deuropening stond een grote vrouw. De plastic slierten hingen als dreadlocks om haar hoofd. Ze deed een paar stappen naar voren en zwierde vervolgens handig om het tafeltje en de stoelen heen.

Pas nu kon ik haar gezicht zien. Een ovaal hoofd, veel rimpels boven haar wenkbrauwen, lang rood haar dat door een grijze scheiding in twee gordijnen langs haar slapen viel.

'Je suis Lisa.'

Ze lachte een tikje overdreven.

Ik schudde haar de hand en wilde me verontschuldigen voor het feit dat ik haar huis was binnengestapt. Maar ze nam zelf meteen het woord.

‘Wat is het? Een lekke band, een kapotte derailleur? Of moet u een tangetje hebben voor het stellen van uw rem? Zeg het maar.’

Ik hield mijn bidon omhoog.

‘Hij is leeg.’

De vrouw pakte hem uit mijn hand, liep naar de kraan en vulde het ding tot aan de rand met water. Daarna zette ze de bidon op het terras-tafeltje midden in de kamer.

‘*Allez*, kom zitten, dan geef ik je wat beters te drinken. Water is voor planten.’

Ze trok een gordijntje weg voor een open kast, pakte een karaf met rood sap en zette die, samen met twee glazen, op tafel.

‘Bosbessensap, goed voor je darmkanaal.’

Ik ging zitten. Ik had het idee dat ik niet anders kon, niets anders mocht in deze ruimte, waar deze vrouw de baas was.

Zonder iets te zeggen dronken we het sap. Over mijn glas heen keek ik naar haar. Een rozige huid, veel sproeten in haar gezicht, blote schouders en stevige armen. Ze had een frisse blik in haar ogen. Maar haar stijve motoriek en

rimpelige huid verraadden dat ze een jaar of zestig moest zijn.

‘Waar moet je heen?’

‘Ik logeer in de buurt van Sault.’

Ze sloeg haar hoofd achterover om de laatste druppels sap uit haar glas te krijgen. Het bovenste knoopje van haar bloemetjesjurk stond open; ze had geen borsten, ze had een boezem.

‘Wat heb je voor verzet?’

‘50 en 34 voor, 13 tot 26 achter.’

Ze keek onder het tafeltje door naar mijn blote benen, toen naar mijn bovenlijf, daarna naar mijn gezicht.

‘Ik kan je zo niet laten gaan. Dat haal je nooit.’

De vrouw liep naar de keuken, deed een kastje open en trok er een pan uit. Ze vulde die met water en zette hem op het fornuis. Met een lucifer ontstak ze het vuur.

‘Mooie collectie. Van u?’ Ik wees naar de foto’s.

Ze keek naar de muur terwijl ze met de gedoofde lucifer achter haar snijtand pookte.

‘Ik ken al die mannen als mijn broekzak. Ik weet alles van ze: de belangrijke uitslagen, de grootte van hun frame, hun hartslag bij rust en inspanning, hun gewoonten, hun stamboom,